

रुकुमेली समाज विकास केन्द्र

RSDC

भेडापालन सम्बन्धी तालिम प्रतिवेदन

परियोजनाको नाम :-खाद्य सुरक्ष तथा वातावरण मैत्री उद्यम प्रवर्द्धन परियोजना

तालिमको नाम :-भेडापालन सम्बन्धी ३ दिने तालिम

तालिम अवधी :- मिति २०७८/०८/०१ गते देखी २०७८/०८/०३ गते सम्म ३ दिन ।

तालिम संचालन भएको स्थान :- भूमे गाउँपालिका वडा नं २ काकी महिला भवन रुकुम (पूर्व)

प्रशिक्षकको नाम :- नारायण ओली ठेगाना :- भूमे गाउँपालिका वडा नं ८ रुकुम(पूर्व)

पृष्ठभूमि :-

३ दिने भेडापालन तालिम भूमे गाउँपालिका वडा नं २ रुकुम पूर्व मा भेडापालन व्यवसाय सञ्चालन गर्दै आउनु भएका व्यवसायि समुहका सदस्यहरुका लागि सञ्चालन गरिएको थियो । जुन तालिममा १४ जना कृषक व्यवसायीहरु सहभागी हुनुभएको थियो । जसमा महिला २३ जना र पुरुष १० जना गरि जम्मा ३३ भेडापालन कृषक समुहका सदस्यहरु सहभागी हुनुभएको थियो।

भूमे गाउँपालिका वडा नं १,२ र ३ भेडापालन व्यवसायका लागि प्रसिद्धि छ । भेडापालन व्यवसाय गरि उन उत्पादन सम्बन्धी व्यवसाय सञ्चालन गर्नुभएको छ । यहाँ भेडाको उनबाट कमल,पटुगा,सुइटर र राडिपाखी बनाएर जीविकोपार्जन गर्दै आउनुभएको छ ।भेडापालन व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्नका लागि र व्यवसायीहरुका लागि आवश्यकता पुरा गर्नका लागि विभिन्न संघ सस्थाहरुको सहयोग चाहिन्छ । जसका लागि रुकुमेली समाज विकास केन्द्रबाट सञ्चालन हुने विभिन्न परियोजनाले सहयोग गर्दै आएको छ र यस्तो सहयोग अपरिहार्य छ ।

३दिने भेडापालन सम्बन्धी तालिममा कृषकका चाहानाहरुलाई मध्यनजर गरि तालिम सञ्चालन गरिएको थियो । जसमा भेडापालन सम्बन्धित कृषकहरुका रुची र चाहाना अनुसार विषय बस्तुहरु समावेश गरिएको थियो ।

लक्ष्य :-

१. व्यवसायिक भेडापालनको विकास गर्ने ।
२. उन उत्पादन बृद्धि गर्ने।
३. उन उत्पादनसंग सम्बन्धि उद्योगको विकास गर्ने ।
- ४.नयाँ भेडापालन व्यवसायि पत्ता लगाउने ।

उद्देश्य :-

१. उन उत्पादन बृद्धि गरि उन उद्योगको विकास गर्ने ।
- २.घाँस खेतिको विकास गरि भेडापालन व्यवसायको विकास गर्ने ।
३. खोर गोठलाई आधुनिक तरिकाले विकास गर्ने ।
४. भेडापालन व्यवसाय गर्दा आई पर्ने समस्याहरु र सामान्य रोग र परुजीवीहरुको बारे सामान्य जानकारी गराई व्यवसायिक किसान विकास गर्ने

तालिम संचालन विधि :-

तालिम सञ्चालन गर्दा अपनाएका विधीहरु

- १.पूर्व मुल्याङ्कन विधी

२. समस्या समाधान विधी
३. निरन्तर पशुती, पशुन उतर र छलफल विधी
४. तालिम पछिको मुल्याङ्कन विधी

तलिमसंचालनमा प्रयोग गरिएका सामग्रीहरु :-

तालिम संचालन गर्दा प्रोजेक्टर, मार्कर, कापीकलम, मेटाकार्ड, ड्याड पेपर बोर्ड मार्केट आदि ।

सम्पन्न गरिएको क्रियाकलाप/सेसनहरु :-

क्र.स.	क्रियाकलाप/सेसन	उपलब्धी	कैफियत
१	नेपालमा भेडापालनको परिचय तथा वर्तमान अवस्था र महत्व	नेपालमा पालन गरिएका भेडाहरुको जात, महत्व र हाल भएको संख्या र भेडापालनको महत्व बारे चर्चा गरि ज्ञान प्रादान गरियो ।	
२	नेपालमा पालन गरिने स्थानिय र उन्नत जातका भेडाहरु नेपालमा पालन गरिने स्थानिय र उन्नत जातका भेडाहरु	नेपालमा पालन गरिएका भेडाहरुको उत्पादन क्षमता, जातहरुको बनावट बृद्धि बिकास, शारिरीक बनावट आदिको बारेमा चर्चा गरि ज्ञान प्रादान गरियो ।	
३)	भेडाको खोर व्यवस्थापन	नेपालमा पालन गरिएका भेडाहरुको खोर गोठको बारेमा चर्चा गरि ज्ञान प्रादान गरियो ।	
४	भेडाको आहारा तथा पोषण व्यवस्थापन	नेपालमा पालन गरिएका भेडाहरुको पोषणको अवस्था, नेपालमा आहाराको आपूर्ती आदिको बारेमा चर्चा गरि ज्ञान प्रादान गरियो ।	
५	भेडामा लाग्ने परजीवी र तिनीहरुका नियन्त्रण उपायहरु	भेडाहरुमा सजिन अनुसार लाग्ने परजीवीहरुको बारे र नियन्त्रण गर्ने तरिकाको बारेमा चर्चा गरि ज्ञान प्रादान गरियो ।	
६	भेडामा लाग्ने विषाणुजन्य रोगहरु र रोकथामका उपायहरु	भेडामा विषाणुबाट लाग्ने रोगको प्रकार लक्षण र उपचार तथा रोकथामका उपायहरुको चर्चा गरि ज्ञान प्रादान गरियो ।	
७	भेडामा लाग्ने जिवाणुजन्य रोगहरु तथा रोकथामका उपायहरु	भेडामा जीवाणुबाट लाग्ने रोगको प्रकार लक्षण र उपचार तथा रोकथामका उपायहरुको चर्चा गरि ज्ञान प्रादान गरियो ।	
८	भेडा पालनमा चरण खर्क तथा घुम्टि गोठ व्यवस्थापन	भेडापालन व्यवसायमा चरण खर्कमा खोर र गाठको र खर्क व्यवस्थापनको बारेमा ज्ञान प्रादान गरियो ।	
९	भेडाको प्रजनन तथा नश्ल सुधार	भेडापालनमा प्रजननको महत्व र पर्ईदा वर्षशंकर जात निकाल्ने तरिकाको बारेमा ज्ञान प्रादान गरियो	
१०	उमेर अवस्था अनुसार भेडाको हेरचाह	भेडा पालन व्यवसायमा भेडाहरुको उमेर र अवस्था अनुसार हेरचाह र व्यवस्थापनको बारेमा ज्ञारियो ।	
११	भेडाको उन तथा बजार व्यवस्थापन	नेपालमा भेडा र उनको बजार सम्भावना र व्यवस्थापनको बारेमा ज्ञान प्रादान गरियो	
१२	विषलु घासको पहिचान तथा	चरण क्षेत्रमा पाईने विषालु घाँसहरुको जानकारी र घरेलु	

भेडामा गरिने घरेलू उपचार	उपचारको बारेमा ज्ञान प्रदान गरियो ।
--------------------------	-------------------------------------

समस्या तथा चुनौतीहरु :-

३ दिने भेडापालन तालिम सञ्चालन गर्दा आइ परेका समस्याहरु

- किसानहरुमा इच्छा शक्तिको अभाव ।
- घरायसी कामको चटारोले तालिम लिन नआउनु ।

सिकाईहरु :-

सान्यतया भेडापालन सम्बन्धी सबै प्रकारका आधारभुत ज्ञानको सिकाइ भयो ।

राम्रा पक्षहरु :-

३ दिने भेडापालन तालिमका राम्रा पक्षहरु

- स्थानियस्तरमा कृषकहरुले व्यवसायिक भेडापालन तालिमको सुविधा पाए ।
- तालिम सञ्चालन गर्दा किसान र सस्थाको राम्रो सहयोग मिल्यो ।
- तालिमका लागि आवयक पर्ने सामग्रीहरु प्रयाप्त मात्रामा उपलब्ध भएको ।
-

सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरु :-

यस तालिमका सुधानुपर्ने पक्ष केहि भेटाउन नसके पनि तर यस्ता व्यवसायिक तालिमहरु सधै सञ्चालन गर्दा किसानहरुले अभै लाभ लिन सक्नेछन । अन्य पशुपालन सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन गर्दा गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखासंग समन्वय गरि संचालन गर्दा वास्तविक किसानहरुले सेवा पाउन सहयोग मिल्ने छ ।

निष्कर्ष :-

३ दिने भेडापालन तालिममा किसानका सबै आवश्यकता पुरा गर्न नसके पनि किसानले अपेक्षा गरे बमोजिम आधारभुत सीप प्रदान गरियो ।

प्रतिवेदक

नाम :-नारायण ओली

ठेगाना :-भूमे गाउँपालिका ८ रुकुम पूर्व

पद :-नायव पशु सेवा प्राविधिक

मोवाईल नं. :-९८९०९५२३७४

अनुसुचीहरु

अनुसुची १. सहभागि विरण

१.सहभागीहरुको लैंगिक विवरण

क्र.स.	विवरण	संख्या	कै
१	महिला	२१	
२	पुरुस	११	
३	जम्मा	३२	

२. व्याक्तिगत विवरण

क्र.सं.	नम थर	पद	विवरण	कै
१	सुनकुमारी घर्ती	कृषक	महिला	
२	दिल कुमारी बि क	कृषक	महिला	
३	जोखमाया ब क	कृषक	महिला	
४	सुनपुरी घर्ती	कृषक	महिला	
५	मनिसा सुनार	कृषक	महिला	
६	ढाती सुनार	कृषक	महिला	
७	थका रोका	कृषक	महिला	
८	सुर्जमाया घर्ती	कृषक	महिला	
९	जोखि पुन	कृषक	महिला	
१०	सुन कुमारी घर्ती	कृषक	महिला	
११	उर्मिला पुन	कृषक	महिला	
१२	दिलमाया रोका	कृषक	महिला	
१३	भागिमाला बुढा	कृषक	महिला	
१४	धनमाया बुढा	कृषक	महिला	
१५	सम्झना बुढा	कृषक	महिला	
१६	सुन कुमारी गुरुड	कृषक	महिला	
१७	भागिन्त बुढा	कृषक	पुरुष	
१८	मस्त बहादुर बुढा	कृषक	पुरुष	
१९	दयासरी घर्ती	कृषक	पुरुष	
२०	रामसुर रोका	कृषक	पुरुष	
२१	फर्क बहादुर पुन	कृषक	पुरुष	
२२	बिनमाया गुरुड	कृषक	महिला	
२३	चिनल बुढा	कृषक	महिला	
२४	बस्तमान बुढा	कृषक	पुरुष	
२५	लुकुम घर्ती	कृषक	पुरुष	
२६	सुनजोती रोका	कृषक	महिला	
२७	धनु घर्ती	कृषक	पुरुष	
२८	दिल कुमारी गुरुड	कृषक	महिला	
२९	दिल कुमारी घर्ती	कृषक	महिला	
३०	दिलमाया बि क	कृषक	महिला	
३१	गजेन्द्र बुढा	कृषक	पुरुष	
३२	विकास घर्ती	कृषक	पुरुष	

३३	सिता सुनार	कृषक	महिला	
----	------------	------	-------	--

अनुसुची २. तालिम कार्यतालिका

खाद्य सुरक्षा तथा वातावरण मैत्री उद्यम प्रवर्द्धन परियोजना

भेडापालन सम्बन्धि ३ दिने तालिम

समय - तालिका

मिति : २०७८/०८/०१, देखि २०७८/०८/०३ सम्म

अवधि : ३ दिन

स्थान : भूमे गाउँपालिका २ काक्री महिला हल ।

जम्मा कक्षा संचालन : १२

प्रति कक्षा समय : १.३० घण्टा

मिति	१०.-११.३०	११.३०-१.००	१.०-२.३०	२.३०-३.००	३.००-४.३०
२०७८/८/०१	नेपालमा भेडापालनको परिचय तथा वर्तमान अवस्था र महत्व (ना.प.से.प्रा. नारायण ओली)	नेपालमा पालन गरिने स्थानिय र उन्नत जातका भेडाहरू (ना.प.से.प्रा. नारायण ओली)	भेडाको खोर व्यवस्थापन (ना.प.से.प्रा. नारायण ओली)	खाजा समय	भेडाको आहारा तथा पोषण व्यवस्थापन (ना.प.से.प्रा. नारायण ओली)
२०७८/८/०२	भेडामा लाग्ने परजिवी र तिनीहरूका नियन्त्रण उपायहरू (ना.प.से.प्रा. नारायण ओली)	भेडामा लाग्ने विषाणुजन्य रोगहरू र राकथामका उपायहरू (ना.प.से.प्रा. नारायण ओली)	भेडामा लाग्ने जिवाणुजन्य रोगहरू तथा रोकथामका उपायहरू (ना.प.से.प्रा. नारायण ओली)		भेडा पालनमा चरन खर्क तथा घुम्ति गोठ व्यवस्थापन (ना.प.से.प्रा. नारायण ओली)
२०७८/८/०३	भेडाको प्रजनन तथा नश्ल सुधार (ना.प.से.प्रा. नारायण ओली)	उमेर अवस्था अनुसार भेडाको हेरचाह (ना.प.से.प्रा. नारायण ओली)	भेडाको उन तथा बजार व्यवस्थापन (ना.प.से.प्रा. नारायण ओली)		विषलु घासको पहिचान तथा भेडामा गरिने घरेलू उपचार (ना.प.से.प्रा. नारायण ओली)

नोट : पहिलो दिन सहभागि रजिष्ट्रेशन उद्घाटन १०.०० बजे अगावै गर्ने समापन ४.३० बजे पछि मात्र गर्ने

तालिमको समयमा लिएका केहि फोटाहरु

समाप्त